

Markberedning

Mekanisk markberedning utförs för att skapa goda förutsättningar för föryngring av skog. Hur stort behovet av markberedning är och vilken typ av markberedning som utförs varierar mellan olika ståndorter.

Syftet med målbilden är att samla det som finns om markberedning i befintliga målbilder, samt att komplettera med några andra punkter som är viktiga för god hänsyn. Hänsyn vid markberedning innebär dels att inte orsaka större markpåverkan än vad som bedöms krävas för föryngringen, dels att undvika skador på olika hänsynsföreteelser, till exempel död ved, sjöar och vattendrag, och forn- och kulturlämningar.

Höglagt hygge. Foto: Michael Ekstrand, Skogsstyrelsen.

Markberedning med harv. Foto: Michael Ekstrand, Skogsstyrelsen.

Definitioner

Kontinuerlig markberedning:
markberedning där marken bearbetas i sammanhängande stråk.

Intermittent markberedning:
markberedning där marken bearbetas fläckvis. Marken mellan de fläckar och högar som skapas, lämnas orörd.

MÅLBILD FÖR GOD HÄNSYN

Markpåverkan

- Markberedningen har skapat goda förutsättningar för önskad föryngring utan att orsaka onödig markpåverkan.

Stående levande träd

- Markberedning har inte skett under kronorna på stående levande träd. Detta gäller oavsett om dessa står ensamma, gruppställda, eller i beståndsgränser. Kortare avstånd kan hållas under fröträd för att skapa goda förutsättningar för frögroning.

Stående och liggande död ved¹

- Undvik att köra sönder död ved. Vid behov kan hårda liggande stammar flyttas.

Vid hänsynskrävande biotoper och hänsynsytor

- En minst 5 m bred skyddszon utan markberedning har lämnats mot hänsynskrävande biotoper och hänsynsytor. Om gränsen utgörs av träd räknas 5 m från kronan. Bredare skyddszon har lämnats där markberedning kan medföra att vatten dräneras bort från eller till miljöer vars miljövärden är starkt kopplade till vattenförhållandena, till exempel vid källor.

Vid hållmarksimpediment

- Ingen markberedning har skett inom 5 m från hållmarksimpediment.

Vid sjöar, vattendrag och våtmarksimpediment²

- Ingen körning direkt i vattendrag och diken.
- Där en funktionell kantzon med träd och buskar finns utgör den gräns för var markberedning utförs.
- På sträckor där kantzon saknas helt eller är smal sker kontinuerlig markberedning inte inom 10 m från sjö, vattendrag eller våtmarksimpediment.
- På sträckor där kantzon saknas helt eller är smal sker fläckmarkberedning/högläggning inte inom 5 m från sjö, vattendrag eller våtmarksimpediment.
- Markberedning leder inte till slamtransport ut i sjö, vattendrag, våtmarksimpediment, eller dike som ansluter till sjö eller vattendrag.

I och i anslutning till branta sluttningar

- I branta sluttningar (över 15 % lutning) där jordarten är lätteroderad (hög andel sand eller silt) har ingen markberedning skett. I branta sluttningar där jordarten är svåreroderad (låg andel sand eller silt) kan intermittent markberedning utföras.
- I områden som lutar in mot branta sluttningar med lätteroderad jordart har markberedningsstråken lagts så att de inte leder vatten in mot den branta sluttningen.

¹ Se även målbild för Död ved.

² Se även målbilder för Hänsyn till vatten, Körning i skogsmark samt Kantzon mot våtmarksimpediment.

Blöt mark och små fuktiga partier

- Ingen markberedning har skett på blöt mark eller på små fuktiga partier

Forn- och kulturlämningar³

- Fornlämningar enligt kulturmiljölagen: se länsstyrelsens beslut om tillstånd till markberedning.
- Ingen markberedning sker inom 2-5 m runt övriga kulturhistoriska lämningar.

Stigar, leder och vägar⁴

- Markberedning planeras så att stigens funktion bibehålls. Ingen markberedning sker på stigar, leder och vägar. Ingen markberedning sker inom 2-5 m längs kulturhistoriska stigar, leder och vägar.

Skogar med betydelse för friluftsliv och rekreation⁵

- Markberedningen anpassas med hänsyn till upplevelsevärdet. Vid markberedning i Närskogar sker detta skonsamt.

Inom renskötselområdet

- I områden som av erfarenhet är lättföryngrade markbereds inte marker av lavtyp och lavrik typ om det finns godkänd självföryngring med tydligt utvecklingsbara plantor.
- Om markberedning har utförts har detta skett så att max 20 % av markytan påverkats på lavtyp och lavrik typ och max 40 % av markytan påverkats på lavristyp.
- Lavmarker bör markberedas efter max en säsongs hyggesvila. Sträva efter att snabbt etablera ett nytt bestånd.
- Vid markberedning längs flyttleder, sträva efter att välja en riktning på markberedningen som inte försvårar flyttning av renar.

³ Se även målbilder för Kulturlämningar.

⁴ Se även målbilder för Stigar och leder samt Kulturhistoriska stigar och vägar.

⁵ Se även målbilder för Friluftsliv och rekreation.

